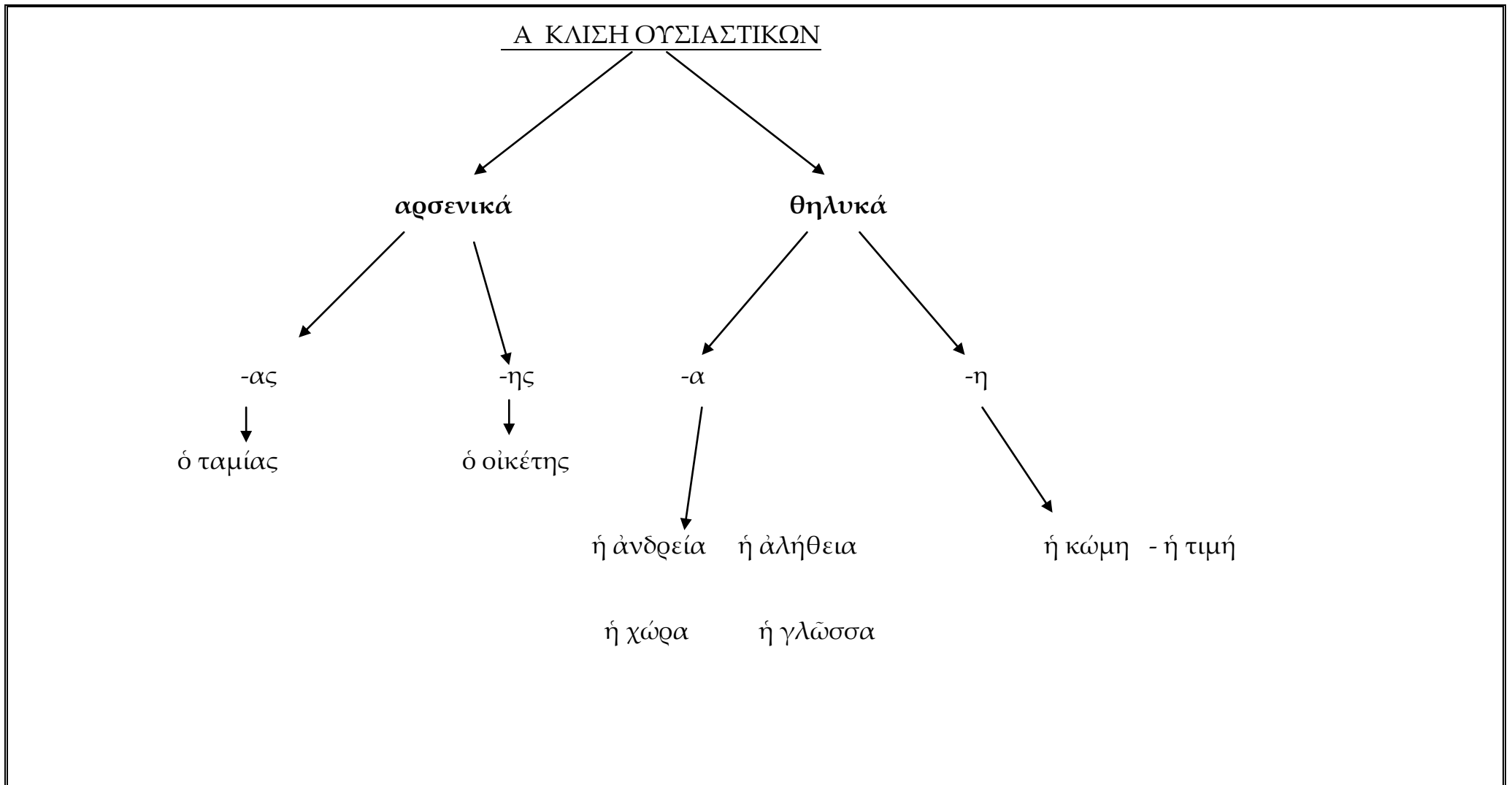

Ενότητα 6^η

ΜΕΡΟΣ Γ

ΚΛΙΣΗ ΑΡΣΕΝΙΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ Α ΚΛΙΣΗΣ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

ονομαστική	ὁ ταμίας (ἰ)	ὁ Ἀτρείδης	ὁ στρατιώτης	ὁ πολίτης (ἰ)	ὁ θεατής
γενική	τοῦ ταμίου	τοῦ Ἀτρείδου	τοῦ στρατιώτου	τοῦ πολίτου	τοῦ θεατοῦ
δοτική	τῷ ταμία	τῷ Ἀτρείδῃ	τῷ στρατιώτῃ	τῷ πολίτῃ	τῷ θεατῇ
αιτιατική	τόν ταμίαν	τόν Ἀτρείδην	τόν στρατιώτην	τόν πολίτην	τόν θεατήν
κλητική	(ὦ) ταμία	(ὦ) Ἀτρείδῃ	(ὦ) στρατιῶτα	(ὦ) πολίτα	(ὦ) θεατά

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

ονομαστική	οἱ ταμίαι	οἱ Ἀτρεῖδαι	οἱ στρατιῶται	οἱ πολῖται	οἱ θεαταί
γενική	τῶν ταμιῶν	τῶν Ἀτρειδῶν	τῶν στρατιωτῶν	τῶν πολιτῶν	τῶν θεατῶν
δοτική	τοῖς ταμίαις	τοῖς Ἀτρεΐδαις	τοῖς στρατιώταις	τοῖς πολίταις	τοῖς θεαταῖς
αιτιατική	τούς ταμίας	τούς Ἀτρεΐδας	τούς στρατιώτας	τούς πολίτας	τούς θεατάς
κλητική	(ὦ) ταμίαι	(ὦ) Ἀτρεΐδαι	(ὦ) στρατιῶται	(ὦ) πολῖται	(ὦ) θεαταί

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Τα αρσενικά είναι οξύτονα και παροξύτονα.
2. Ο τόνος διατηρείται στην ίδια συλλαβή κατά την κλίση (εκτός από τη γενική πληθυντικού)
3. Τα -α στην κατάληξη -ας είναι μακρόχρονο(ᾱ).
4. Τα αρσενικά σε -ης σχηματίζουν την κλητική ενικού συνήθως σε -ᾶ . (Το όνομα δεσπότης ανεβάζει τον τόνο στην παραλήγουσα (ὦ δέσποτα)) . Όμως τα κύρια ονόματα και όσα κοινά λήγουν σε -δης τη σχηματίζουν σε -η (ὦ Ξέρξη, ὦ εὐπατρίδη) .

ΚΛΙΣΗ ΘΗΛΥΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ Α ΚΛΙΣΗΣ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

ονομαστική	ή χώρα (ᾱ)	ή ουσία (ᾱ)	ή ἀλήθεια(ᾱ)	ή θάλασσα(ᾱ)	ή τιμή
γενική	τῆς χώρας	τῆς οὐσίας	τῆς ἀληθείας	τῆς θαλάσσης	τῆς τιμῆς
δοτική	τῇ χώρᾳ	τῇ οὐσίᾳ	τῇ ἀληθείᾳ	τῇ θαλάσσει	τῇ τιμῇ
αιτιατική	τήν χώραν	τήν οὐσίαν	τήν ἀλήθειαν	τήν θαλάσσαν	τήν τιμήν
κλητική	(ῶ) χώρα	(ῶ) οὐσία	(ῶ) ἀλήθεια	(ῶ) θάλασσα	(ῶ) τιμή

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

ονομαστική	αἱ χῶραι	αἱ οὐσίαι	αἱ ἀλήθειαι	αἱ θάλασσαί	αἱ τιμαί
γενική	τῶν χωρῶν	τῶν οὐσιῶν	τῶν ἀληθειῶν	τῶν θαλασσῶν	τῶν τιμῶν
δοτική	ταῖς χώραις	ταῖς οὐσίαις	ταῖς ἀληθείαις	ταῖς θαλάσσαις	ταῖς τιμαῖς
αιτιατική	τάς χώρας	τάς οὐσίας	τάς ἀληθείας	τάς θαλάσσας	τάς τιμάς
κλητική	(ῶ) χῶραι	(ῶ) οὐσίαι	(ῶ) ἀλήθειαι	(ῶ) θάλασσαί	(ῶ) τιμαί

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Τα θηλυκά είναι οξύτονα , παροξύτονα και προπαροξύτονα.
2. Ο τόνος διατηρείται στην ίδια συλλαβή κατά την κλίση (Κατεβαίνει , όταν η λήγουσα είναι μακρά και στη γενική πληθυντικού)
3. Τα -α στην κατάληξη -ας είναι μακρόχρονο.
4. **Από τα θηλυκά σε -α :** α) έχουν το -α της κατάληξης **μακρό** , όταν πριν από την κατάληξη υπάρχει φωνήεν ή ῶ . Εξαιρούνται (και έχουν το -α βραχύ) : τα προπαροξύτονα (ἀλήθειᾱ, εὐσέβειᾱ) και τα ουσιαστικά: γραῖα, μαῖα, μοῖρα, πεῖρα, πρῶρα, σφαῖρα και σφῦρα , β) έχουν το -α της κατάληξης **βραχύ** , όταν πριν από την κατάληξη έχουν σύμφωνο , εκτός από ῶ . Προσοχή!!! Σε αυτήν την περίπτωση μετατρέπουν το -α σε -η στη γενική και δοτική του ενικού π.χ. ή μουσα → τῆς μούσης , τῇ μούσει ,ή γλώσσα→ τῆς γλώσσης , τῇ γλώσει , ή τράπεζα→ τῆς τραπέζης , τῇ τραπέζει

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ στην Α' κλίση

1. Η κατάληξη -ας σε οποιαδήποτε πτώση είναι μακρά .
2. Η γενική πληθυντικού τονίζεται στη λήγουσα σε όλα τα πρωτόκλιτα ουσιαστικά και περισπάται.
3. Το -α στην αιτιατική και κλητική ενικού είναι μακρό ή βραχύ , ανάλογα με το τι είναι στην ονομαστική π.χ. η πολιτεῖᾱ, τήν πολιτείᾱ ν, (ῶ) πολιτείᾱ
4. Ο πληθυντικός αρσενικών και θηλυκών είναι ίδιος.

Οι καταλήξεις των ουσιαστικών της α κλίσης είναι :

	αρσενικά		θηλυκά		αρσενικά και θηλυκά
	ενικός αριθμός				πληθυντικός αριθμός
ονομαστική	-ας	-ης	-α	-η	-αι
γενική	-ου	-ου	-ας/-ης	-ης	-ῶν
δοτική	-α	-η	-α/-η	-η	-αις
αιτιατική	-αν	-ην	-αν	-ην	-ας
κλητική	-α	-η/-α	-α	-η	-αι

Άσκηση :

Να κλιθούν τα ουσιαστικά :

- α) ὁ μανδύας(ῦ) , ὁ κριτής , ὁ δεσπότης, ὁ τεχνίτης(ῖ) , ὁ ἀθλητής
- β) ἡ πηγὴ , ἡ ὕλη (ῦ), ἡ μάχαιρα , ἡ ὥρα, ἡ μοῦσα , ἡ βοήθεια